

Ukrepi ob skrajšanem delovnem času

Ko smo se odločili z referendumom za uvedbo skrajšanega delovnega tedna, smo se prav dobro zavedali, da bo treba storiti marsikaj, da bomo ob skrajšanem delovnem času dosegali enake proizvodne rezultate kot prej. Vemo, da bomo lahko to ugodnost obdržali le tedaj, če bomo v skrajšanem delovnem času izpolnili vse planske naloge tako glede obsega kakor tudi ekonomičnosti in rentabilnosti proizvodnje. Če bi rezultati poslovanja v poizkusni dobi pokazali, da to ne gre, bomo seveda morali spet preiti na stari delovni čas, kajti zaradi skrajšanega delovnega časa ne sme trpeti nobene škode niti družba niti mi sami. Če pa bi bili proizvodni rezultati slabši, bi bila seveda na škodi tako družba, ki bi imela manj dohodkov, pa tudi mi sami, ker bi se nam znižal naš že doseženi standard. Manjši proizvodni rezultati pomenijo namreč tudi manjše osebne dohodke.

ŠTEVILNI JUGOSLOVANSKI KOLEKTIVI ČAKAJO NA NAŠE REZULTATE

Ob referendumu smo obljubili, da do česa takega ne bo prišlo. Res bi nas moralo biti sram, če bi se nam akcija ponesrečila. V časopisju smo brali in slišali v radiu, kako naša javnost z zanimanjem spremlja naš poskus in pričakuje tudi rezultate poskusa. Akcija za skrajšanje delovnega časa ni važna samo za naš kolektiv, ampak za vso našo skupnost. Bili smo toliko pogumni, da smo se za skrajšanje delovnega tedna odločili med prvimi, sedaj pa je naša naloga tem težja, da opravičimo zaupanje naše skupščine, ki nam je z novo ustavo dala možnost takega skrajšanja. Če smo se že za tak poskus odločili, pomeni, da zaupamo vase, da se ne bojimo težav in da bomo tudi mož beseda glede vsega, kar smo z referendumom obljubili.

V prejšnji številki našega glasila so bili našti vsi ukrepi, ki jih bo treba uvesti ali izvesti ob skrajšanju delovnega časa. Če smo pravi gospodarji in če nam je pri srcu naša usoda, smo se s predlaganimi ukrepi strinjali brez pridržkov. Seveda pa je vprašanje, kako čez noč opustiti nekatere navade in razvade, ki so nam prišle že kar v meso in kri. Zlasti glede delovne discipline. Kar priznajmo, da je bila ta včasih precej majava in da smo si prav pri tem včasih napačno tolmačili pojem »samoupravljajca«. Prav glede delovne discipline smo le prečesto izvajali samovoljno namesto samoupravljanja.

Zato ni prav nič čudnega, da smo se lotili v zvezi s skrajšanjem delovnega časa najprej prav delovne discipline. Menimo, da imamo prav tu precejšnje rezerve neizkoriščenega delovnega časa in da lahko z ustreznimi ukrepi v najkrajšem času dosežemo precejšnje rezultate. Seveda bomo izvajali nove ukrepe, katerih izvedba terja nekaj več časa. Tudi na rezultate ostalih ukrepov bo potrebno počakati daljšo dobo.

Taka razmišljanja so vodila upravni odbor podjetja in upravo podjetja, ko sta pripravljala razne ukrepe. Te je sprejel naš upravni odbor in so torej postali zakon za ves kolektiv. Ti ukrepi ne terjajo od nas nič nemogočega in so, če premislimo malo globlje, pravzaprav samoumevni in samo v naš prid. Pravzaprav, roko na srce, tako delovno disciplino, kakor jo terjajo od nas

novi ukrepi, bi morali izvajati kar sami, ne da bi nas kdo k temu silil. Vendar vsi vemo, kako je s to rečjo, pa naj bodo ti novi ukrepi spodbuda, da se bomo zavedali svojih dolžnosti.

Bistveno je, da vsak na svojem delovnem mestu res dela polnih osem ur. Nič drugega. Preprosto, vendar težko. Težko seveda spričo naših dosedanjih napak v tem pogledu. Pa poglejmo, kaj terjajo ukrepi, ki sta jih sprejela upravni odbor in uprava podjetja.

DA BOMO RES DELALI VES PREDPISANI DELOVNI ČAS

1. Prihod na delo

Delovni čas se prične ob 6. uri zjutraj, 14. uri popoldne in 22. uri zvečer, v kateri izmeni pač kdo dela. Ob teh urah je treba pričeti z delom. Vskladno mora biti ob tej uri že na svojem delovnem mestu pripravljen, da prične delati. Mora biti torej že preoblečen in tudi drugače pripravljen. Zato velja določilo, da je potrebno žigosati žigosno kartico že v delovni obleki.

Za vsako zamudo se mora delavec opravičiti predpostavljene, razen tistih delavcev, ki imajo zaradi prometnih zvez na podlagi posebne legitimacije pravico priti na delo po pričetku rednega delovnega časa. Predpostavljene presodi, ali bo proti delavcu, ki je zamudil, uveden disciplinski postopek ali ne. To se bo seveda zgodilo delavcu, ki pogosteje zamuja. Ne glede na to, ali bo proti delavcu zaradi zamujanja uveden disciplinski postopek ali ne, pa se bo vsakomur, ki zamudi do 10 minut, odtegnil osebni dohodek za pol ure, obračunan po njegovi obračunski postavki, delavcu, ki zamudi do 30 minut, pa osebni dohodek za 1 uro, obračunan po njegovi obračunski postavki. Tako se bodo obračunavale prav vse zamude, ne glede na razlog za posamezno zamudo, razen tedaj, kadar delavec ne bi prišel na delo zaradi višje sile, kakor je določeno po našem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Vratarji v podjetju imajo strog nalog, evidentirati vse zamudnike. Zato ne negodujemo, če nas bodo, kadar bomo zamudili, ustavili, legitimirali in si zapisali čas prihoda na delo. Tak ukrep je kar na mestu, če vemo, da so za nekatere žigosali kar njihovi »prijatelji«, sami pa so zamujali delo.

Proizvodne enote in sektorji bodo organizirali pri žigosnih urah posebne dežurne, ki bodo pazili, da bomo vsi žigosali že v delovnih oblekah in seveda pravočasno. Ti dežurni bodo vodili posebno dežurno knjigo, v katero bodo vpisovali vse prestopke, knjigo pa bodo nato predložili vodstvom proizvodnih enot in sektorjev, ki si bodo zamudnike seveda natančneje ogledali in proti njim primerno ukrepali.

2. Delovni čas

Nihče ne sme med delovnim časom zapuščati svojega delovnega mesta brez vednosti predpostavljene, razen med odmorom. Tisti pa, katerih značaj dela je tak, da morajo zapuščati svoje delovno mesto, se ne sme med delovnim časom privatno razgovarjati in delati drugih opravil, ki ne spadajo v okvir delovnega časa in službe.

Vskladno mora glede pomanjkanja dela in glede drugih razlogov za zastoj dela takoj obvestiti svo-

jega predpostavljene, ki bo ukrepal naprej.

Med delovnim časom je dovoljeno zapustiti podjetje samo s predpisano in pravilno izpolnjeno dovolilnico za izhod, ki jo podpiše posebej za to pooblaščen predstavljeni. Podjetje je dovoljeno zapustiti med delovnim časom samo iz naslednjih razlogov:

a) za službeni posel po nalogu predpostavljene;

b) na poziv organov oblasti in drugih samoupravnih in družbenih organov. V tem primeru je potrebno predložiti predstavljenemu poziv oz. vabilo zaradi presoje, ali gre za opravičen plačan oz. neplačan izostanek;

c) zaradi odhoda v obratno ambulanto oz. k specialistu. Če gre delavec med delovnim časom v obratno ambulanto, mora imeti predpisano dovolilnico za izhod, če pa k specialistu, napotnico pristojnega zdravnika obratne ambulante.

Iz zasebnih razlogov med delovnim časom ni dovoljeno zapuščati niti delovnega mesta niti podjetja. Predpostavljene torej delavcu ne sme izstaviti dovolilnice za izhod, če le-ta želi zapustiti podjetje iz zasebnih razlogov.

Pravna pomoč za člane kolektiva se bo iz teh razlogov dajala samo ob torkih in petkih, in sicer za dopoldansko izmeno od 14. do 15. ure, za popoldansko pa od 13. do 14. ure. Vloge in prošnje za potrošniška posojila ter za razna druga potrdila bomo odšli vlagali samo pri za to določenih administratorjih oziroma tajnicah obratov in jih tudi tam dvigali. Vse posvete, sestanke in podobno v raznih organizacijah, če niso v zvezi z delom, bomo opravljali v prostem času.

Vsi se bomo točno držali določenega časa za odmor. Pred začetkom odmora niti po njem se ne bomo zadrževali v jedilnicah, garderobah in bifejih. Če bomo

Izbrali smo najboljše

samovoljno podaljševali odmor, izvrševali med delovnim časom opravila, ki z delom na delovnem mestu nimajo zveze ali sicer ne bomo opravljali določenega dela, mora pristojni disciplinski starešina sprožiti disciplinski postopek.

3. Odhod z dela

Nihče, razen tistih sodelavcev, ki imajo posebne dovolilnice zaradi vlakovnih zvez, ne sme zapustiti delovnega mesta pred časom, ki je odrejen za konec delovnega časa: 14., 22. in 6. ura. Vskladno mora ob določenih uri žigosati žigosno kartico še v delovni obleki. Vsak predčasen odhod oziroma žigosanje se bo obravnaval kot zamuda pri prihodu in z istimi posledicami, t. j. z odtegljaji pri osebnem dohodku in

z eventualnim disciplinskim postopkom. Tudi odhod z dela bodo kontrolirali dežurni prav tako kot prihod na delo.

Med delovnim časom bomo morali vsi nositi vidno pritrjene posebne značke, iz katerih bo razvidno, v kateri delovni enoti smo zaposleni.

Vse direktorje, vodje PE/S in vodje obratov je upravni odbor pooblastil, da sprožijo disciplinski postopek proti vsakemu delavcu, ki bo kršil delovno disciplino, ne glede na to, v kateri enoti dela.

Taki so torej ukrepi. Za konec naj si vsak izmed nas postavi tole vprašanje: »Ali nas bo res potrebno z disciplinskimi postopki prisiliti, da bomo te ukrepe spoštovali? Kaj pravi k temu naša zavest?«

Nova občinska skupščina

Dne 24. maja 1963 so člani delovnih organizacij naše občine izvolili odbornike v svoj predstavniki organ — zbor delovnih organizacij, občani naše občine pa so dne 26. maja izvolili odbornike v svoj predstavniki organ — občinski zbor. Predstavniki telesa družbenopolitične skupnosti je namreč skupščina, ki jo sestavljajo delegati občanov in delovnih ljudi v delovnih skupnostih. Občinsko skupščino sestavljajo občinski zbor in zbor delovnih skupnosti. Člane občinskega zbora volijo neposredno občani, ki imajo splošno volilno pravico in stalno prebivališče na območju, kjer volijo, člane zbora delovnih skupnosti pa delovni ljudje, ki so na območju občine zaposleni v delovnih organizacijah, državnih organizacijah, družbenopolitičnih organizacijah in v društvi, kmetje, ki so člani zadruge ali kakšne druge delovne organizacije, in drugi občani, ki delajo v občini.

Na prvem zasedanju novoizvoljene občinske skupščine, ki je bilo 4. junija, sta oba zbora na predlog dosedanjega predsednika občine Janeza Nedoga soglasno izvolila za novega predsednika Mirana Goslarja, ki se je v svojem pozdravnem govoru zahvalil za zaupanje, hkrati pa poudaril uspešnost dela dosedanjega občinskega odbora.

Na tem zasedanju je tudi 87 odbornikov izvolilo poslance za Zvezno skupščino. Za Zvezni zbor je bil soglasno predlagan kandidat Edvard Kardelj, za gospodarski zbor Milan Vidmar, za prosvetno-kulturni zbor Dolfka Boštjančič, za organizacijsko-politični zbor pa Janez Zemljarič. Odborniki so nadalje izvolili poslance za Republiški zbor in člane v Okrajno skupščino ter Mestni svet mesta Ljubljane. V Republiški zbor so bili izvoljeni za poslance Franc Popit, Cvetka Zorž, Francka Strmole in Dominik Tomažin. V gospodarski zbor Milan Špolar in Anton Berdavs, v prosvetno-kulturni zbor Ive Šubic in Jože Tiran, v social-

Jože Kušar iz PE SN in Franc Langerholc iz PE OO. Vsem našim izvoljenim predstavnikom želimo obilo uspeha pri njihovem delu, posebno še, ko bodo razpravljali o nadaljnjem razvoju gospodarstva tudi v našem podjetju. S-e

no zdravstveni zbor Marjan Petrovič in Marjan Senk in v organizacijsko politični zbor Maks Klanjšek in Alojzija Smolič.

V Okrajno skupščino so izvolili odborniki za člane z mandatno dobo štirih let Franca Dejana, Zoro Ogrizek in Ivana Brumena, za dve leti pa Jožeta Kušarja, dr. Danijela Brezica in Franca Hribarja.

Za mandat 4 let Dušana Gvardijančiča, inž. Božo Koširjevo, Doreta Krajška, Dušana Pirnarja in dr. Miloša Levičnika, za dve leti pa: Antona Petroviča, Nevo Miladinovič, Mira Goslarja, dr. Mira Kobala in Andreja Korenta. S-a

Pomen propagande naraščaja

Naše podjetje je v zadnjih letih močno povečalo svojo proizvodnjo. Povpraševanje po nekaterih naših proizvodih pa je toliko naraslo, da je bilo treba misliti tudi na spremembo strukture naše proizvodnje in hkrati še na ustrezno organizacijo prodaje, ki je že nekaj let močno vezana na izvoz. Vse to terjata tudi nove oblike propagande za naše proizvode. Hkrati s potrebo po vzdrževanju ugleda in že uveljavljenega imena naše tovarne smo morali imeti pri rokah za trg čim več ustreznih reklamne in tehniške literature, ki je pri individualni proizvodnji, kakršna je pretežno naša, za interesente bistvenega pomena. Izvoz, ki je pred nekaj leti komajda dosegal nekaj odstotkov, se je lani povzdignil že na 40%. Ta porast terja od nas, da ustrezno povečamo tudi vsa propagandna sredstva za zunanje trge (prospekte, referenčne kataloge, udeležbo na zunanjsih sejmih).

Z naraščanjem proizvodnje (in naraščanjem izvoza) so se seveda povečale tudi odgovornosti našega delovnega kolektiva — ne le nasproti sebi, temveč tudi nasproti družbi, v kateri proizvodimo. To narekuje vsestransko obveščanje kolektiva o tekočih zadevah in z njimi povezanih nalogah. V tem pogledu moramo poskrbeti za pravočasno in stalno informiranje kolektiva v vseh oblikah, ki nam jih sodobna tehnika obveščanja nudi; prav tako pa tudi družbe. Pojavlja se naloga kar najintenzivnejših notranjih in zunanjsih stikov podjetja in vsega njegovega delovnega kolektiva. Tudi te naloge je treba smotno organizirati — ne le prek našega časopisa, drugih publikacij in razglasne postaje, temveč še v nešteti drugih sodobnih oblikah. Pomembne so tudi naloge povezovanja našega kolektiva z drugimi kolektivi in ustanovami ter pravilno informiranje neštetih obiskovalcev našega podjetja in vzdrževanja stikov z njimi tudi izven poslovnih zvez.

Doslej smo vse te naloge opravljali v enem samem oddelku podjetja, ki je bil organizacijsko vezan na eno izmed naših enot (PPB), kamor je spadal samo po enem delu svojih nalog. Odslej bo to delo teklo po dveh linijah: reklamno-propagandni del po liniji PPB, splošno propagandni del pa po liniji uprave podjetja oziroma splošnega sektorja kot del splošne dejavnosti, ki je v interesu vse tovarne. Ta del informativne in propagandne dejavnosti se bo razširil tako naznotraj kakor navzven.

Tako bomo skrbeli odslej za ustrezno propagando v dveh oddelkih: v oddelku za ekonomsko reklamo in sejmeh v PPB, pa v Splošni propagandni službi s centrom za informacije, notranje in zunanje stike v splošnem sektorju, seveda ob medsebojni pomoči obeh. V bistvu gre za dve specializirani dejavnosti iste kategorije (propagande), ki sta organizacijsko lahko ločeni, a si ne moreta nasprotovati po svojem glavnem namenu v naših razmerah: skrbi za dobro ime podjetja, za pravilno obveščeno o njem in za njegove ekonomske uspehe doma in v svetu — vse ob pravilni zračnosti z našo družbo. Večja organizacijska razčlenjenost samo potrjuje naraščajoči pomen splošne in ekonomske propagande tudi pri nas.

dr. B. V.

OBVESTILO

Komisija za oddih in rekreacijo pri glavni podružnici sindikalne organizacije Litostroj obvešča vse referente za to dejavnost in organizatorje izletov, da smo ustanovili servisno službo za izposojanje športnih pripomočkov (žoge, badmington, žoge za odbojko, zračne puške).

Športni referenti jih lahko prejmejo proti pismenemu potrdilu vsak petek popoldne od 16. do 18. ure v poslopju pri ambulantih — center za rekreacijo.

KOMISIJA ZA ODDIH IN REKREACIJO

Delovni človek in statut

Sedaj ko se odločamo za temeljne teze statuta, je nujno, da se ozremo na položaj delavca v delovni organizaciji.

To je namreč izhodišče za vse tisto, kar hočemo zagotoviti in urediti v statutu, potem ko opredelimo splošno družbeno in specifično gospodarsko vlogo naše delovne organizacije in definiramo bistvene lastnosti tega podjetja kot pravne osebe in samoupravnega organizma.

Zvezna in republiška ustava izrecno določata, da delovni ljudje, ki delajo v delovni organizaciji, vzpostavljajo kot člani delovne skupnosti medsebojna delovna razmerja in so pri samoupravljanju enakopravni.

Organizacija dela in upravljanje v delovni organizaciji morata omogočiti delovnim ljudem, da na vsaki stopnji in v vseh delih delovnega procesa, ki pomenijo celoto, kar najbolj neposredno odločajo o vprašanih dela, o urejanju medsebojnih razmerij, o delitvi dohodka in vsem drugem, kar se tiče njihovega ekonomskega položaja. Zagotoviti je treba najugodnejše pogoje za delo in poslovanje delovne organizacije kot celote.

Samoupravljanje pa je izraženo zlasti v pravicah in dolžnostih delovnih ljudi glede:

- neposrednega in posrednega upravljanja,
- organizacije in razvoja proizvodnje,
- odločanja o poslovanju delovne organizacije,
- rabe družbenih sredstev in razpolaganja z njimi,
- razporedjanja in delitve dohodka,
- izpolnjevanja obveznosti do družbene skupnosti,
- zagotovitve notranje kontrole in javnosti dela,
- vzpostavljanja in prenehanja medsebojnih delovnih razmerij,
- urejanja in zboljšanja pogojev za delo,
- zvišanja osebnega in družbenega standarda.

Ustava nadalje predpisuje, da se s statutom urejajo poleg notranje organizacije in upravljanja oziroma poslovanja in notranjih razmerij še druga vprašanja, ki so pomembna za samoupravljanje.

Se pravi, da je utrditev osnovnih in skupnih lastnosti, dolžnosti, odgovornosti in pravic slehernega delavca v delovni organizaciji bistvena naloga statuta. Vendar tega ne smemo razumeti tako, da je treba v statutu zajeti vse specifičnosti posameznih delovnih mest. Podrobnosti bomo uredili v drugih samoupravnih aktih v skladu s temeljnimi določili statuta.

Zato je edino pravilno, če pri sestavljanju statuta izhajamo iz naših temeljnih dolžnosti in pravic, kot so:

- določanje in sprejetje delovnih nalog,

Turizem na Sorici in 200 krav

Kmetijska zadruga Češnjica na Sorški planini je v sporazumu s svetom za urbanizem pri Oblo Škofja Loka sklenila, da bo na Sorški planini v bližini našega počitniškega doma pričela rediti 200 krav.

V Litostroju smo to novico sprejeli z ogorčenjem, saj to pomeni, če že ne popolno uničenje, pa vsaj močno okrnitev izletniškega turizma na Sorški planini. Lanj je obiskalo naš planinski dom 10.000 turistov in je bilo ustvarjenega v zadnjih treh letih približno 15 milijonov bruto prometa. Nadalje smo porabili več kot 8 milijonov dinarjev za zgraditev domov. Nova jedilnica, ki smo jo zgradili leta 1961, je stala skoraj 2 milijona, elektrika pa 8 milijonov 100 tisoč dinarjev. Skupno torej približno 18 milijonov dinarjev. Za razna popravila in dopolnila smo porabili 2 milijona 100 tisoč dinarjev.

Zaradi prejemljivosti zmogljivosti planinskega doma nameravamo v bližnji prihodnosti zgraditi še nov objekt, v katerem bo več

- aktivno sodelovanje v organiziranju lastnega skupnega dela,
- ukrepanje o delitvi po delu na podlagi samokontrole meritev individualnega in skupnega dela,
- odločanje o obnavljanju, razširitvi in izpopolnitvi sredstev, s katerimi opravljamo posamično in združeno delo,
- organiziranje in dosledno uporabljanje sredstev oziroma izvajanje ukrepov za lastno in kolektivno varnost pri delu kakor tudi za delovno disciplino,
- razvijanje političnih, družbenih in drugih pobud za uspeš-

Ob proslavi dneva krvodajalcev

Dne 3. junija 1963 je bila v domu družbenih organizacij v Dravljah proslava krvodajalcev.

Proslavo je otvoril predsednik občinskega odbora Šiška tovariš Bradeško, nakar so pozdravili krvodajalce podmladkarji Rdečega križa šole Valentina Vodnika in izvedli kulturni program.

Po nastopu podmladkarjev je imel kratek nagovor predsednik krvodajalske komisije dr. Edo Tepina, ki se je zahvalil krvodajalcem za njihovo humanost in požrtvovalnost in jih pozval, naj bodo še naprej tako človeškimi in rešujejo s svojo krvjo ogrožena življenja. Nato so se predstavniki podmladka zahvalili pionirjema prostovoljnega krvodajalstva, tajnici RK tov. Trelc in dr. Djordju Caviću in jima v znak priznanja in zahvale podelili šopke.

Sledila je podelitev zlatih in srebrnih značk. Čudovito je bilo videti in slišati, ko so se vrstili skoraj sami Litostrojčani, ki so prejeli 15 zlatih značk izmed 32, danih v priznanje požrtvovalnim delovnim ljudem občine Šiška-Medvode. Prav tako je bilo razveseljivo, ko so prejeli Litostrojčani 60 srebrnih značk izmed 203.

Ponosni smo lahko, da smo prejeli tako veliko priznanje in zahvalo. Če pomislimo, da šteje naša občina 45000, občina Center pa 43000 prebivalcev in da smo samo Litostrojčani prejeli dvakrat toliko srebrnih značk, kot v vsej občini Center in prav tako več zlatih kot občani Centra, lahko rečemo, da je naša človečanska zavest in pripravljenost pomagati človeku v smrtni nevarnosti vzor vsem, ne samo v ljubljanskem okraju, ampak v vsej Jugoslaviji.

Vendar se s tem ne smemo zadovoljiti. Prizadevati si moramo, da bomo vedno pred vsemi in vedno vzor vsem delovnim ljudem

nejše poslovanje delovne organizacije,

- vzpostavljanje in pospeševanje odnosov vzajemnosti, enotnosti, iskrenosti, zaupanja, upoštevovanja, tovarištva in podobno v združenem delu.

Umevno pa je, da je treba ugotoviti in utrditi še naše odgovornosti. Pri tem je odločilno načelo ravnovesja med nalogami in dolžnostmi na eni strani ter pooblastili in odgovornostjo na drugi strani.

Posebno mesto v statutu je treba posvetiti vprašanju, ki se nanašajo na življenjske pogoje delovnega človeka v naši delovni skupnosti. V tem pogledu imamo precej izkušenj in smemo verjeti, da bo naš bodoči statut smotno in enotno uredil to snov in jo hkrati dopolnil v skladu s potrebami in stvarnimi možnostmi.

—ic

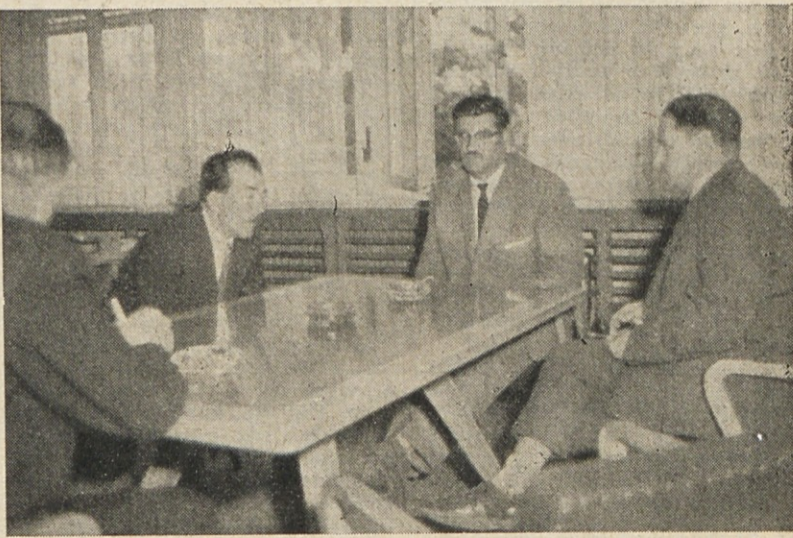

Jaka Pogačar, obratovodja v litvarni sive litine, je eden prvih častnih članov Društva litvarjev Slovenije

katerih avtor je Mario Vilhar. Enako značko z diplomom je dobil tudi Litostrojčan inženir Ivan Stadler.

Hkrati s tem so nestorjem slovenskega litvarstva podelili tudi diplome častnih članov Društva litvarjev Slovenije. Dobili so jo: predsednik društva prof. inž. Viktor Fettich, inž. Ciril Rekar in obratovodja litvarne sive litine Jaka Pogačar, eden prvih Litostrojčanov in spoštovan livar.

Da bi ta litarski jubilej dobil tudi svečani okvir, je bila prirejena v avli ljudskega doma v Portorožu likovna razstava z litvarsko oziroma industrijsko tematico. Z 18 slikarskimi in kiparskimi deli se je predstavilo 5 slikarjev iz Železarne Ravne in Železarne Jesenice, kakor tudi Mario Vilhar, ki je to razstavo z uspehom in priznanjem tudi organiziral in aranžiral. —il

Dne 24. maja t. l. je obiskal naše podjetje romunski veleposlanik v Beogradu s svojim tajnikom in se po ogledu tovarne zadržal v daljšem pogovoru z generalnim direktorjem

Opremo za HE Bajino Bašto bomo gradili v Litostroju

Splavarske pesmi bo preglasilo brnenje turbin

VEČLETNA PRIZADEVANJA PPB SO BILA KRONANA Z USPEHOM. TRI TURBINE Z MOČJO 400.000 KONJSKIH MOČI. VGRADILI BOMO 4 TURBINE — HE BAJINA BAŠTA SE BO UVRSTILA MED NAŠE NAJVEČJE TURBINE — VSTOPNI PREČNIK JEKLENE SPIRALE BO TAKO VELIK, DA BI VANJ LAHKO ZAPELJAL TROLEJBUS Z DVIGNJENO TROLO — SODELOVANJE S TUJIMI TOVARNAMI — STROGE ZAHTEVE — NOHAB IZ ŠVEDSKE JE POSLAL PRESENETLJIVO PONUDBO — BOMO TUDI TOKRAT ČASTNO IZPOLNILI NAŠE NALOGE?

Zajezena Drina bo v prvi fazi izgradnje hidroelektrarne napajala s padcem vode od 69 do 44 m 3 Francisove turbine, katerih vsaka bo dajala največ do 133.000 KM. Kasneje pa je predvidena vgradnja še četrte enake turbine. Turbine za HE Bajino Bašto bodo po velikosti in moči presegle vse do sedaj grajene turbine v Jugoslaviji, kot so HE Split in HE Dubrovnik in se bodo uvrstile kot največje turbine na Balkanu in tudi v svetovnem merilu v vrsto turbin-velikanov. Pri nas jih bo presegal samo Djerdap, ki bo imel vgrajene še večje turbine tipa Kaplan. Za ilustracijo naj navedem, da je vstopni prečnik jeklene spirale 5200 mm, kar dovoljuje, da vanjo lahko zapelje normalno elektrificirani trolejbus z dvignjeno trolo. Turbinski tekač ima prečnik več kot 4300 mm, visok je več kot 2300 mm in tehta okoli 42 do 50 ton.

Priprave za izgradnjo te velike hidroelektrarne segajo že nekaj let nazaj. Prvo informativno ponudbo za turbinsko opremo je dal Litostroj že 1956. leta. Ob koncu 1959. leta je bila izgradnja HE Bajina Bašta že v taki fazi, da je investitorska skupina, ki jo vodi izkušeni in v izgradnji HE Zvonika prekaljeni direktor inž. Bora Jovanović s tehničnim direktorjem inž. Miroslavom Jovanovićem, začela z resnimi pripravami za naročila opreme. Komercialno službo za nabavo opreme in pomožne mehanizacije je investitor poveril beograjskemu izvožno-uvoznemu podjetju Jugoelektro.

Splošne gospodarske razmere so narekovale Litostroju, da je moral v tem primeru še posebej skrbno pretehtati problematiko v zvezi z uvozom reprodukcijskega materiala glede na devizno bilanco, tehnološko zmogljivost svojih obratov in ne nazadnje na vskladitev projektantskih kapacitet v zvezi z novimi nalogami; Litostroj je namreč prav takrat začel močno prodirati na svetovni trg.

Giganti — turbine za HE Bajino Bašto brezpogojno zahtevajo nabavo jeklenih ulitkov za tekače,

stile tudi naše projektantske ter konstruktorske kapacitete za druge objekte, zlasti za izvoz.

S to zamisljivo je Litostroj že februarja 1960. leta predložil investitorju poleg samostojne ponudbe še ponudbo za dobavo turbinske opreme v kooperaciji. Tovarne: J. M. Voith-Heidenheim, Charmilles-Geneve, Riva-Milano, Tosi-Legnano in Neyrpic-Grenoble so brez pridržkov sprejele naše pogoje za sodelovanje in nam dostavile ponudbe. Tvrški Technoexport - Praha in VOEST-Linz nista sprejeli naših pogojev za sodelovanje in sta nam ponudili sodelovanje pod pogoji, katerih pa mi nismo mogli sprejeti in zato njunih ponudb nismo upoštevali.

Investitor je na svojo pobudo leta 1961 zahteval od vseh navedenih inozemskih tvrdk ponudbe

zahtevali udeležbo mednarodne konkurence, je investitor razpisal konec 1962. leta natečaj za dobavo turbinske opreme ter povabil k udeležbi vse tvrdke, ki so predložile svoje ponudbe. Tako je letos poleg inozemskih tovarn ponovno dal svojo samostojno ponudbo tudi Litostroj, vzporedno

Pravo presenečenje pa je bila ponudba firme NOHAB, ki je za razliko od ostalih ponudnikov — ti v obdobju 3 let v vseh ponudbah praktično niso spremenili tehnične koncepcije ali ponudili kake pomembne novosti — razvila ponudbo na osnovi detajlno izdelane dokumentacije s popolno-

dati — ostala nam je velika skrb, ali smo z našimi cenami pod cenami ponudnikov za samostojno dobavo?

Posebna komisija, ki je ponudila, je v svojem poročilu Jugoslovanski investicijski banki navedla, da je bila samostojna ponudba Litostroja najnižja. Nato

Ob koncu letošnjega aprila so bila kot uspešen zaključek dolgoletnega prizadevanja PPB zaključena pogajanja za dobavo turbinske opreme za hidroelektrarno Bajina Bašta

pa še ponudbo za dobavo opreme v kooperaciji.

Natečaj je postavljal zelo zaostrene zahteve, ki so bile v tehničnem pogledu sicer prej že znane, v komercialnem pogledu pa so predstavljale pravi preizkusni kamen: dveletna garancija, visoki penali na zakasnitev rokov, izvedba modelnih preizkusov v zelo

ma novo konstruirano turbino v štirih variantah. Prva varianta je točno ustrezala zahtevam razpisa. Osnovna koncepcija razpisa je namreč zahtevala dvodelno turbinsko gred z vložnim nosilnim ležajem in servomotorji vodilnika v klasični izvedbi. Druga varianta je namesto klasičnih servomotorjev nudila specialne enake individualne male vrtljive servomotorje na samih vodilnih lopaticah. Naslednji dve varianti pa podobno izvedbo prvima dvema variantama z enodelno turbinsko gredjo. Razen tega je NOHAB s svojo turbino in tekačem, ki je zvarjen iz preobdelanih profiliranih lopatic, nakazal kot maksimalno stopnjo izkoristka 94,5 odstoška na zelo širokem področju padcev, česar ni mogel zagotoviti nihče od ostalih ponudnikov. Tako je stopnja učinka (izračunana po predpisani formuli za pogostost raznih obremenitev) pri NOHAB 92,404 odstoška, medtem ko pri ostalih ponudnikih niha med 90,916 odstoška in 91,744 odstoška. Da bi dokazal verodostojnost teh podatkov, je NOHAB svoji ponudbi priložil atest švedskega kraljevskega elektro energetskega zavoda, ki je enake podatke izmeril na podobni, v Švedski dobavljeni turbini.

Charmilles in Voith — naša dosedanja kooperanta — sta tokrat nastopila z visokimi cenami, povprečnimi izkoristki in trmasto vztrajala na enoletnem jamstvu in omejevala tudi ostale pogoje.

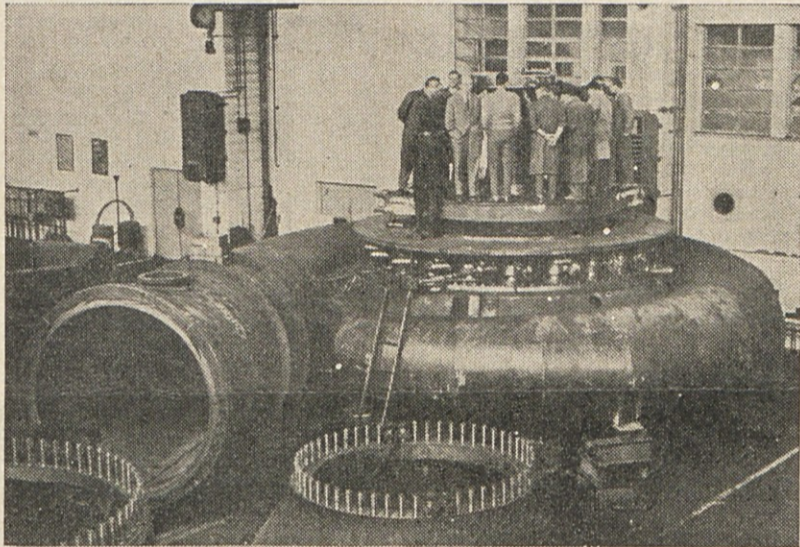
Ponudbe nam je le uspelo pravočasno končati in v roku pre-

ji je sledila samostojna ponudba Veveya, dražja za 0,22 odstoška, nato pa ponudba Litostroja v kooperaciji dražja za 1,18 odstoška in tako dalje. Ni nas presenetilo, da se je investitor odločil za naročilo turbinske opreme pri Litostroju v kooperaciji s švedsko firmo NOHAB. Tako smo dobili naročilo za dobavo ca. 1500 ton turbinske opreme za HE Bajino Bašto, od katerih mora Litostroj izdelati več kot 1000 ton in začeti z dobavo vbetoniranih delov 15 mesecev po podpisu pogodbe, oblog sifonov 20 mesecev in spiralo po poizkusni montaži v Litostroju 23 mesecev po podpisu pogodbe, pri čemer se za drugo in tretjo turbino roki pomaknejo po 3 mesece naprej.

Zaključna pogajanja s predstavniki firme NOHAB in investitorjem so bila v Litostroju in so se končala s podpisom pogodb v smislu zahtev Mednarodne banke in Jugoslovanske investicijske banke.

Za nami je torej dolga pot od prve ponudbe do sklenitve pogodb in podpisa. Čaka pa nas — toda tokrat celotni kolektiv — še mnogo naporov, skrbi in požrtvovalnosti pri izdelavi zaključene opreme, kjer bo moral vsak Litostrojčan doprinesti svoj delež z občutkom odgovornosti za pravočasno izpolnjevanje nalog, ki smo jih prevzeli v zvezi z dobavo turbinske opreme za HE Bajino Bašto. Prepričan sem, da bomo tudi te naloge častno izpolnili in tako dosegli še eno lepo delovno zmago.

inž. Nestor Marn

Takole so v naši tovarni prevzemali hidrocentralo Split

za samostojno dobavo kompletne turbinske opreme, da bi tako dobil primerjavo med cenami na svetovnem trgu in realnostjo naše ponudbe, ki smo jo tudi obnovili. Našemu vabilu za sodelo-

kratkem roku, kratki dobavni roki za opremo, fiksna cena, kratki roki za dokumentacijo, dodatni penali in posebni penale za prekoračitev izvedbenih tež po njihovih načrtih v primerjavi s ponudbenimi težami in podobno.

Večina ponudnikov je te zahteve obšla ter smo nekatere šele pri obravnavanju ponudb pri nas pred predajo investitorju prisilili k odločilnejšim izjavam, ali pristanejo na neokrnjene zahteve natečaja oziroma kakšne protipredloge imajo. Skoraj vsi ponudniki so se z veliko težavo vdali in se pri tem sklicevali, da se podobne zahteve postavljajo samo v izvenevropskih deželah. Vse predstavnike tujih tovarn smo opozorili, da bodo ponudbe predane v zahtevanem roku v zapečateni kuverti, kot to predpisuje natečaj — in da kasnejše intervencije in popravki ali popusti ne bodo mogli biti upoštevani.

Med sprejemom ponudb za kooperacijo in predajo ponudb investitorju smo imeli samo 14 dni časa ter smo medtem izdelovali še analize, reducirali vse inačice in bistvene razlike, tako da bi bilo mogoče ponudbe med seboj — tudi po najstrožjem kriteriju primerjati in izdelati kalkulacije stroškov in cene. To obdobje je bilo — razumljivo — zelo naporno in je od sodelujočih terjalo poleg velike odgovornosti skrajno pazljivost in koncentracijo.

Po izvršenih analizah je primerjava na primer pokazala, da je razlika med najcenejšim in najdražjim ponudnikom za kooperacijo 14,7 odstoška, po teži za celotno turbinsko opremo pa 10,3 odstoška. Zanimiva je bila ugotovitev, da nihče od kooperantov ni pristal na fiksno ceno, temveč so vsi kot en mož ponudili gornjo mejo morebitnega povišanja cene z 10 odstoški.

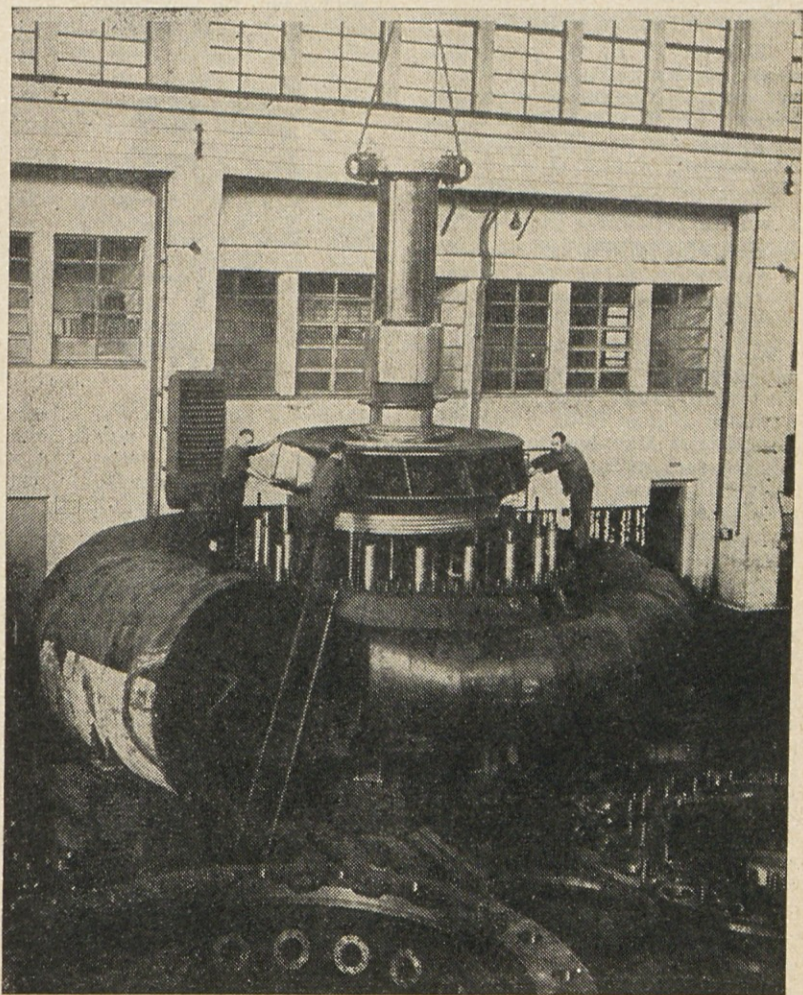
Hidroelektrarna bo ležala na gornjem toku Drine v neposredni bližini naselja Peručac, ki je bilo do nedavnega vasica z nekaj hišicami in kolibami, sedaj pa je veliko delavsko naselje, urbanistično lepo zasnovano in oskrbljeno z modernimi higiensko sanitarnimi napravami in samopostrežno restavracijo, ki le malo zaostaja za litostrojso. Naselje Peručac ima krasno lego v kotu doline, ki se odpre ob izstopu reke Drine iz divjeromantičnega kanjona Tara.

S končano izgradnjo hidroelektrarne bo na tej reki zamrla tudi tradicija splavarjev, ki so pri Višegradu zelo radi sprejemali na splave izletnike na pot skozi sotesko Tare in jih po Drini prepeljali vse do Zvonika, jih med vožnjo gostili s svežo, na ražnju pečeno jagnjetino in dobro kapljico. Kakor na Dravi bo tudi tukaj utihnila splavarska pesem, da bi se lahko oglasila mogočna pesem gigantskih turbin.

turbinske gredi, različne pomožne merilne in varovalne aparate in naprave, razne pločevine, razne polizdelke in podoben material iz tujine. Uvozni delež bi pri nabavi reprodukcijskega materiala za navedene turbine dosegel približno 55 odstoškove ter bi v vsakem primeru predstavljal posebno problematiko zaradi potrebnih deviz in rokov. Pri tem ne smemo pozabiti, da je v Evropi le malo tvrdk, ki lahko dobavljajo ulitke tekačev in gredi takih dimenzij. Ti problemi pa so lahko rešeni, če z ustreznimi pogoji za kooperacijo z inozemsko turbinsko firmo ves kritični material naročimo pri njej in si hkrati zagotovimo z dokumentacijo tudi zagotovilo tvrdke za kvaliteto turbin. Na tak način bi se spro-

vanje se je tokrat prvič odzvala tovarna NOHAB - Trollhättana iz Švedske in prikrojila podatke neke turbine, ki ni povsem ustrezala pogojem in je bila zato pretežka. V krog interesentov za sodelovanje z nami se je vključila tudi švicarska tovarna Vevey, ki pa se je hotela omejiti samo na dobavo tekača in regulatorja.

Sprejete ponudbe so poleg ponudb za samostojno izdelavo turbinske opreme in ponudb za ostalo opremo omogočile izbiro najugodnejšega načina finansiranja in razmejitev obsega kredita, odobrenega naši državi za izgradnjo HE Bajina Bašta s sodelovanjem mednarodne banke. V smislu pogojev mednarodne banke za odobreni kredit, ki so med drugim

Delavniška montaža agregata za HE Split. Bajina Bašta pa bo še precej večja od te elektrarne

Drage žene, možje, starši, fantje in dekleta Litostrojčanov!

To pismo, ki vam ga pošiljamo na dom, je namenjeno predvsem vašim družinam, ženam, možem, staršem, pa tudi fantom in dekletom članov našega kolektiva.

Prvega maja je naše podjetje uvedlo 42 urni tedenski delovni čas. Tri sobote smo prosti, četrto pa delamo.

Ko smo se odločali za ta pomemben korak, smo izdelali prej natančne analize, iz katerih smo ugotovili, na kakšen način je mogoče našemu človeku nuditi to veliko olajšavo.

Pri tem pa se je pokazala še druga plat medalje. Hkrati s tem, ko smo odkrivali naše skrite rezerve, smo ugotovili, da bi bilo mogoče obdržati proizvodnost na isti oziroma še višji ravni le s prizadevanjem vsakega posameznika na delovnem mestu. Prav od te prizadevnosti nas vseh je odvisno, če bomo dosegli letos 14 milijard dinarjev, kljub skrajšanemu delovnemu času.

Če hočemo doseči ta veliki cilj je potrebno, da tiho sodeluje pri tem cela družina, pa tudi bližnja okolica Litostrojčanov. Želimo, da nam pri tem pomagata.

Sindikalna podružnica in vodstvo podjetja vas tudi v vašem interesu prosi, da vplivate na svoje bližnje, ki so zaposleni v Litostroju, da bodo pri delu vestnejši in marljivejši. Po svojih močeh prepričajte, da bi vaši domači izostajali brez potrebe od dela. Tistim, ki so zaposleni v proizvodnji, pri strojih in drugih aparatih, toplo svetujte, naj nosijo zaščitna sredstva. Vedite tudi, da je alkohol strup pri stroju. Zaradi tega imamo precej poškodb. Privatne opravke in telefonske razgovore naj prenesejo na prosto soboto. Proste sobote pa seveda niso za težaška dela. Je zato, da se takrat naši ljudje spočijejo in pridejo v ponedeljek na delo tako čili in sveži, da so sposobni v petih dneh narediti za šest dni.

Žene, možje, starši, dekleta in fantje Litostrojčanov — tudi od vas je odvisno, če bomo lahko imeli še naprej 3 sobote v mesecu proste in, če bomo prejeli enake dohodke kot doslej. Prvi rezultati te prizadevnosti so vidni že ta mesec, ko smo dobili precej višje prejemke kot doslej. Zato nam pomagajte pri teh prizadevanjih, od katerih bomo imeli korist vi in mi, v tovarni.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA

Ljubljana, 15. VI. 1963.

Dr. Edo Tepina - krvodajalec

Kri dajem, ker je potrebujejo

Mož v beli halji se je nasmehnil, ko sem mu povedal svojo željo. Nenadoma je smeh v njegovih očeh umrl in čez nekaj hipov so se mu oči osolzile. Prišel mi je pripovedovati...

»V naši družini je bilo devet otrok. Vsi so med vojno odšli v partizane, kjer mi je en brat tudi padel. Ne vem zakaj, toda včasih se čutim krivega, čeprav vem, da si nimam kaj očitati. Svojega brata sem zelo ljubil.«

Praden sem obiskal Edvarda dr. Tepino, so mi povedali, da je to človek, ki je dal že 56-krat kri.

»Prvič sem dal kri 15. maja 1945, ko sem bil še prometnik postaje Borovnica. Kri sem dal prvič in potem še večkrat, ker sem se spomnil svojega brata in zato, ker je bila to kri za partizanske bore. Kasneje sem dajal kri, ker so jo pač potrebovali in ker jo pač lahko dam. Do zdaj sem dal že 24.000 ccm krvi. Imam skupino ORH pozitivno, ki ni posebno redka in me zato ne potrebujejo mnogokrat.«

»Dejali ste mi, da ste bil prometnik na železnici. Kako ste potem prešli v medicino?«

»Medicina me je mikala že v rani mladosti. Povedal sem vam že, da je bilo v naši družini devet otrok. Moral sem čimprej priti do kruha in, da bi študij čimprej končal, sem prišel študirati gradbeno tehniko. Leta 1941 sem moral prekiniti študij. Zaposlil sem se pri železnici, kjer sem ostal daljši čas. Po odsluženju kadrovskega roka v JLA pa sem se vpisal na medicinsko fakulteto in jo 1954 doštudiral. Zelo sem zadovoljen v tem poklicu, saj sem si dolgo želel postati zdravnik.

Veste, zelo lepo je, ko človek po velikih težavah, z napori in žrtvami nekaj doseže.«

Pripovedoval mi je naprej:

»V naši družini smo vsi krvodajalci. Od osmih, ki smo še živi, nas je šest, ki redno dajemo kri. Zdi se mi, da imajo tako kot jaz, tudi moji bratje in sestre zlate značke in plakete, ki jih dobe krvodajalci po določenem času, če izpolnijo pogoje. Naša družina je dala verjetno že precej krvi.«

Doktor Tepina govori o dajanju krvi kot o nečem, kar ni prav nič pomembno, kot o nečem, kar je samo po sebi umevno. Govori mirno, počasi, premišljeno, z rahlim gorenjskim naglasom.

»Sem rojen Ljubljčan. Ker je bil moj oče Gorenjec, mi je malo gorenjskega naglasa ostalo. To mi je celo všeč, saj mi je Gorenjska s svojimi prisrčnimi in neposrednimi ljudmi zelo zelo všeč. Včasih, ko grem na Gorenjsko, celo nalašč bolj zavijem po njihovo.«

Prijetno je kramljati z lito strojskim zdravnikom. Njegova mirnost napravi človeka boljše, preprostejšega in ga prisili k razmišljanju. Zanj so vse stvari enostavne in vsi ljudje dobri.

»S čim se ukvarjate v prostem času?«

»V prostem času? Tega imam, žal, zelo malo. Če ga pa imam, je na svetu toliko zanimivih reči, ki jih še ne vem in ki jih hočem izvedeti, da mi res ni nikoli dolgčas. Že po naravi sem tak, da hočem v vsako stvar vtakniti svoj nos« in vsaki stvari priti do konca. Ukvarjam se z radiotehniko, elektrotehniko, matematiko itd. Poleg tega zelo ljubim rože. Ko sem bil v službi v Postojni, sem imel za gojenje rož primeren pro-

stor! Vzgojil sem nad 120 krasnih lončnic. Zdaj nimam možnosti, da bi gojil rože v večjem številu, kljub temu pa jih imam še nekaj. Zelo rad se ukvarjam tudi s fotografijo. Posebno barvni sem se precej posvetil zadnje čase. Lahko vam naštejem še več svojih konjičkov. Napišite le še tega, da zelo rad sodelujem v kakršnekoli pogovoru, da je le zanimiv.«

»S katero stvarjo ste v Litostroju najbolj nezadovoljni in kaj bi bilo po vašem mnenju treba izpremeniti?«

»Ne morem reči, da bi bil s čim izrazito nezadovoljen. Včasih me razočarajo nekateri posamezniki, ki bolezen izrabljajo v svoje nepoštene namene, ki pridejo v ambulanto zdravi in bolezen simulirajo, da jim nekaj dni ni treba de-

lati. Moja velika želja je, da bi imeli ljudje večjo zavest, saj je tovarna njihova in delajo v njej zase. Poleg tega bi vroče želel še, da bi se ljudje v večjem številu in z večjo zavestjo odzvali na krvodajalske akcije.«

Evgen Jurič

KNJIGE PRESERNOVE DRUŽBE V LETOŠNJEM LETU

Prešernova družba se je s svojo kvalitetno zbirko knjig in umetniških reprodukcij oglasila tudi v Litostroju. Že sedaj, ko so knjige še v tisku, so člani kolektiva, zlasti pa tisti z Dolenjskega in Štajerskega, pokazali zanje precejšnje zanimanje. Ker smo dobili referenta za prodajo teh knjig šele sedaj, sporočamo celotnemu kolektivu, da se lahko na to prijetno in poceni čtivo naročijo pri tov. Rateju v oddelku IBM (stopnice pod računovodstvom), telefon 231.

R A Z P I S »MATEMATIČNEGA PRIROČNIKA«

Založba »Življenje in tehnika«, Ljubljana, Lepi pot 6 opozarja na subskripcijo knjige

J. N. Bronštejn — K. A. Semendjajev

MATEMATIČNI PRIROČNIK

Za inženirje, tehnike in študente tehniških šol. Priročnik, ki bo izšel v I. 1963, stane v prednaročilu 4.200 din. S prednaročilom si boste zagotovili dobavo priročnika, ker je naklada omejena, cena v prosti prodaji pa bo znatno višja. Naročila pošiljajte na naslov Založba »Življenje in tehnika«, Lepi pot 6, Ljubljana.

STROJNIŠKI VESTNIK

glasilo oddelka za strojništvo, inštituta za turbo stroje, društva strojnih inženirjev in tehnikov SR Slovenije.

Prinaša aktualne članke iz strojništva, pregled domače in tuje strokovne literature, društvene vesti, poročila o delu in uspehih vseh vodilnih tovarn strojne industrije.

Izhaja dvomesečno v nakladi 3000 izvodov.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Aškerceva 16.

TEHNIKA

Časopis »Tehnika«, organ Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, izhaja vsakega prvega v mesecu.

Obsega:

1. Splošni del tehnike
2. Naše gradbeništvo
3. Rudarstvo in metalurgijo
4. Strojništvo in elektrotehniko
5. Kemično industrijo
6. Prehranjevalno industrijo
7. Promet
8. Organizacijo dela
9. Obvestila industrijskih podjetij o njihovih proizvodih in tehničnih dosežkih

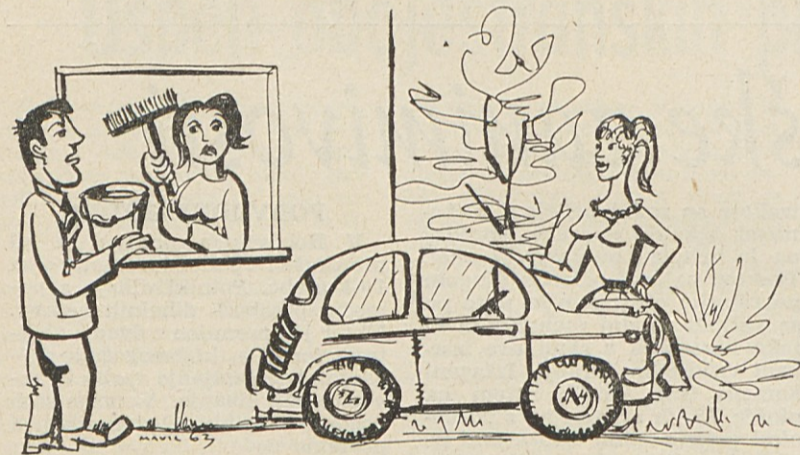
Vsaka številka obsega približno 25 strani velikega formata 21x29 cm.

Letna naročnina: 12.000 dinarjev.

Posamezna številka: 1250 dinarjev.

Naročila pošiljajte na naslov: DIREKCIJA ZA IZDAVAČKU DELATNOST »TEHNIKA«, Beograd, Kneza Miloša 7/II; telefon 30-106, 30-057 in 30-024

ZA RAZZVEDRILLO

»Draga ženka, ne bodi huda, spet moram na službeno potovanje — še sreča, da imam tega 'ficka'...«

Ne, ne, ne bom si poškodoval prsta. Odkar imamo proste sobote, so v ambulanti vse tiste, ki se namerno poškodujemo, da bi ostali doma, spregledali!

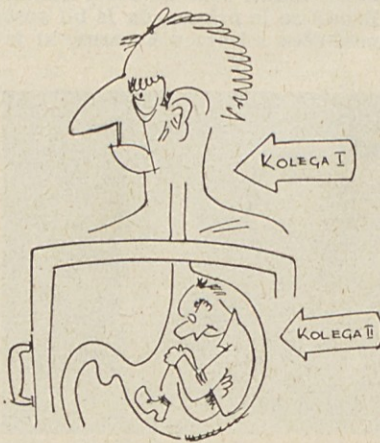

— Si že slišal, da je papež umrl? — Mojduš, kdo bo pa potem Levstiku pomagal!

Pred prvim majem sem garal na vrtu le ob nedeljah, zdaj moram pa delati v soboto in v nedeljo

Zdaj ko je tako kratka pavza, še šahirati ne moremo v službi

V želodcu ga ima...

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno (s posebnimi prilogami) v nakladi 5000 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorni urednik Peter Likar — Telefon uredništva 33-511, telefon glavnega urednika 580, odgovornega 583 — Cena posamezni številki v prodaji 20 din — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska tiskarna ČZP »Primorski tisk« v Koprnu